Docker

Kurs DevOps – Wykład 2

Kuba Nowak

Uniwersytet Wrocławski

15 października 2025

Czego oczekiwalibyśmy od środowiska?

- Reprodukowalność
- Stabilność
- Bezpieczeństwo (izolacja)
- Wydajność (szybkość)
- Łatwość konfiguracji

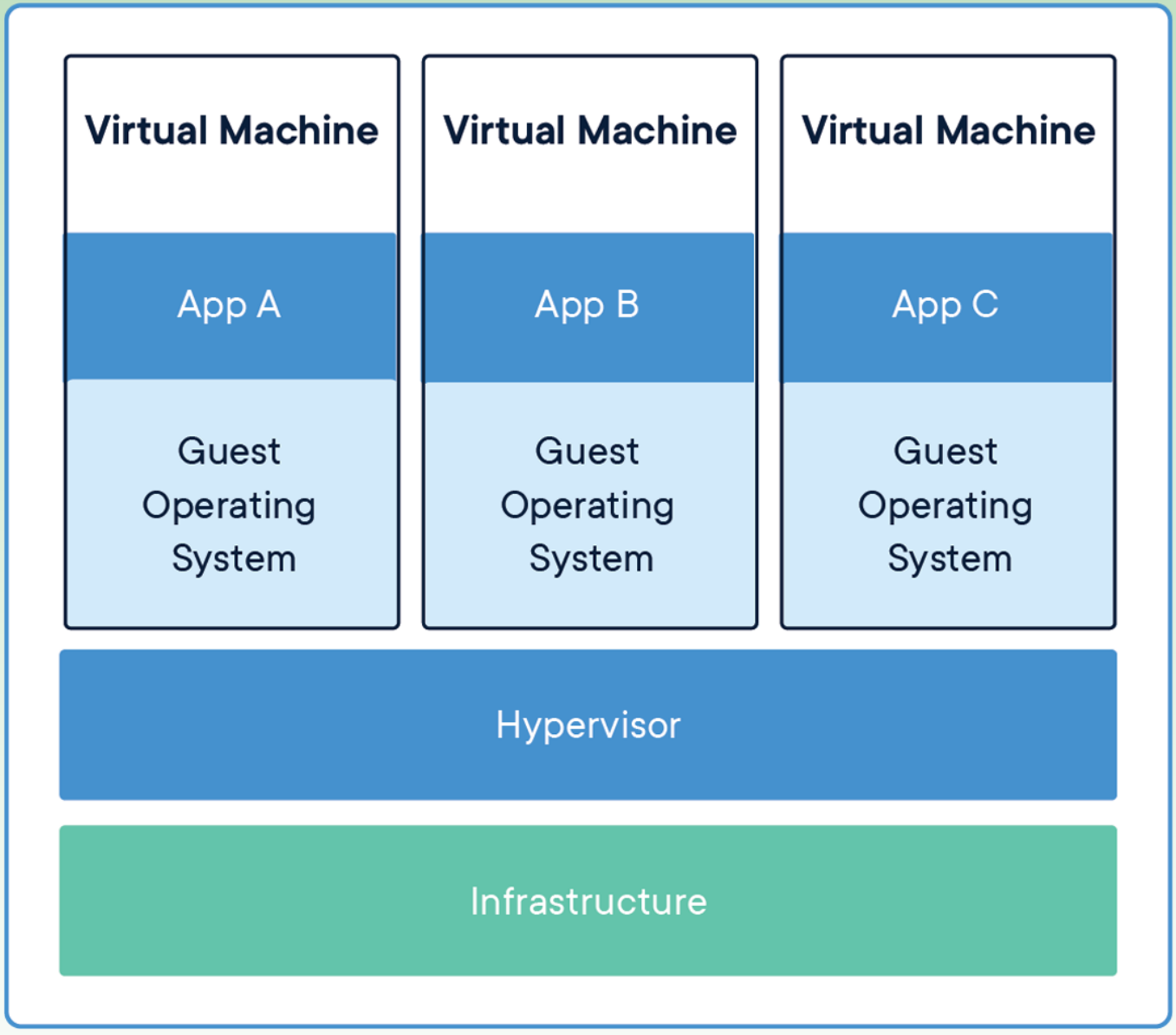

Źródło:
`https://www.docker.com/app/uploads/2021/11/container-vm-whatcontainer_2.png`

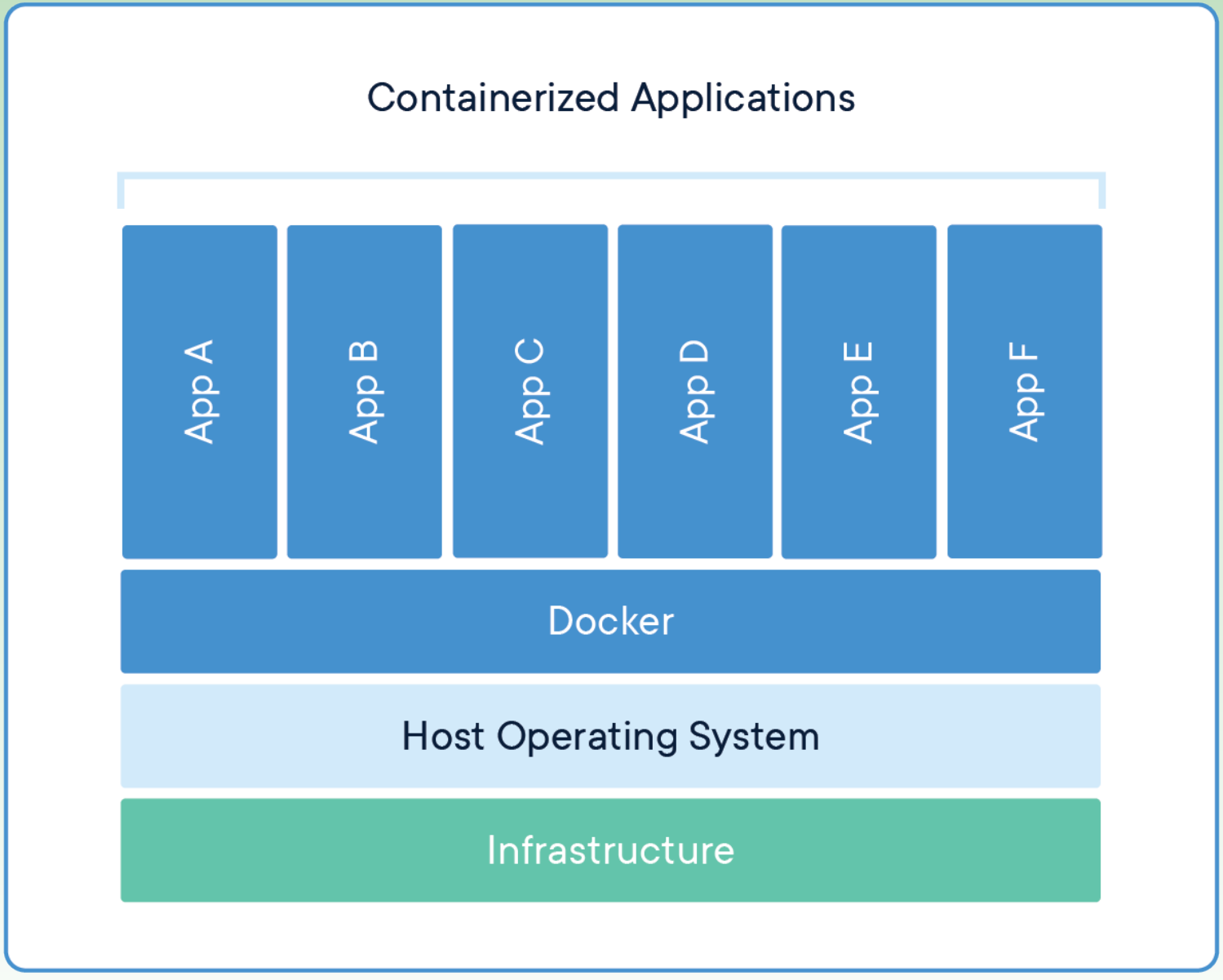

Źródło: https://www.docker.com/app/uploads/2021/11/docker-containerized-appliction-blue-border_2.png

Docker

- Bazuje na funkcjonalnościach Linuksa, przy pomocy których można zapewnić izolację:
  - namespaces
  - cgroups
  - capabilities
- Kontenery nie mają swojego jądra.
- Procesy w kontenerze są procesami hosta.

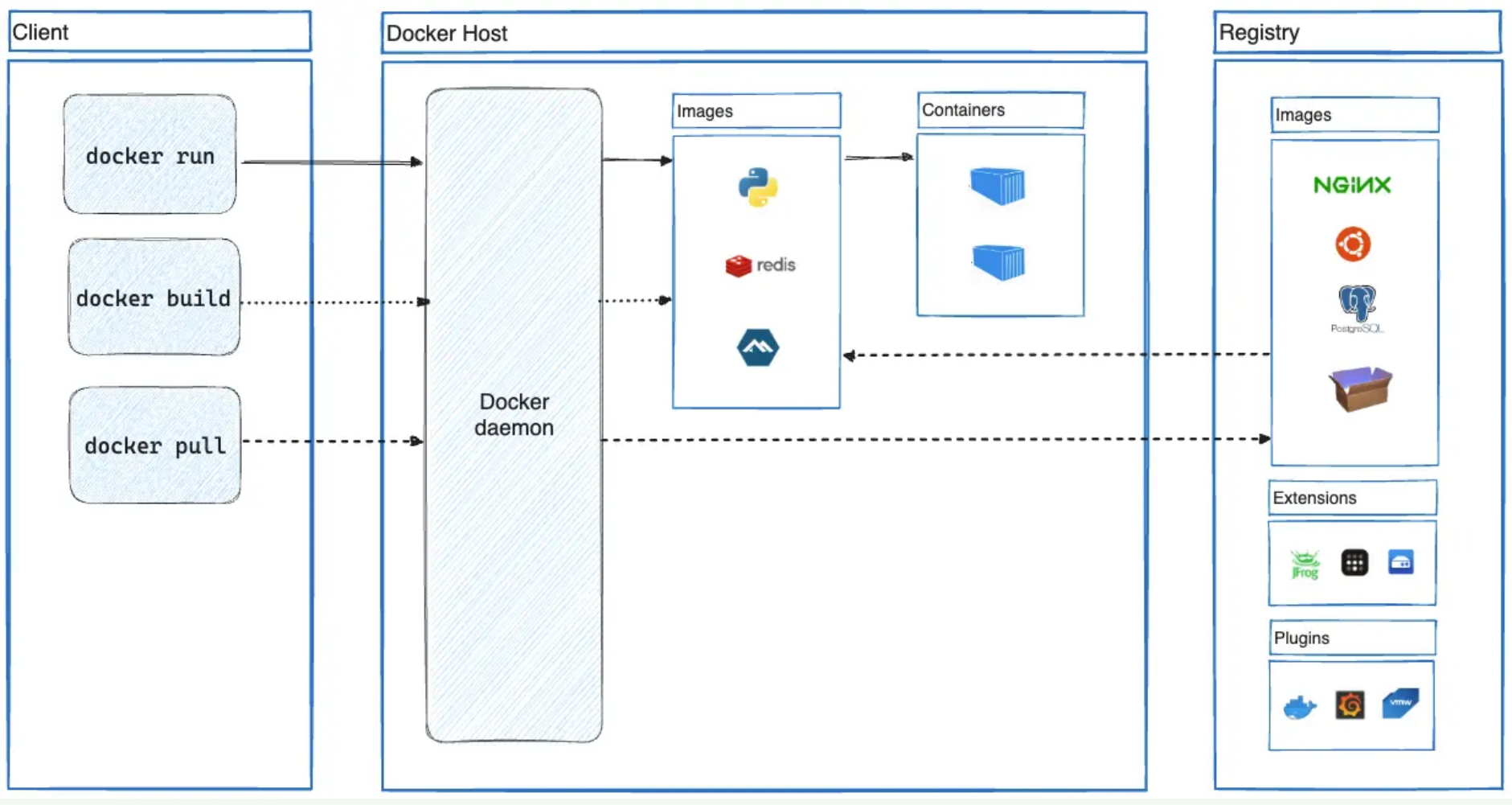

Źródło: `https://docs.docker.com/get-started/images/docker-architecture.webp`

Demonstracja 1

Docker a Windows

Docker Desktop:

- GUI do zarządzania dockerami.
- Główny sposób pracy na Windowsach.
- Darmowa licencja do użytku prywatnego (korporacje muszą płacić).

Docker a Windows

Docker Desktop:

- GUI do zarządzania dockerami.
- Główny sposób pracy na Windowsach.
- Darmowa licencja do użytku prywatnego (korporacje muszą płacić).

Uwaga

Nie będziemy się zajmować Docker Desktop. Windowsowcy są zdani wyłącznie na siebie.

Docker a Windows

Docker Desktop:

- GUI do zarządzania dockerami.
- Główny sposób pracy na Windowsach.
- Darmowa licencja do użytku prywatnego (korporacje muszą płacić).

Uwaga

Nie będziemy się zajmować Docker Desktop. Windowsowcy są zdani wyłącznie na siebie.

Ćwiczenia

Jeśli ktoś chce pracować na Windowsie z Dockerem, to na ćwiczeniach oczekiwane jest, że będzie korzystał z wiersza poleceń, by wykonać zadania. Nie z GUI Docker Desktop.

System budowania obrazów

Architektura klient-serwer:

Buildx klient budowania wbudowany w polecenie `docker build`.

BuildKit serwer budowania będący częścią `dockerd`

Inne backendy

Zamiast BuildKita wbudowanego w `dockerd` można użyć:
`docker-container`, `kubernetes`, `remote`.

Configuration as a Code

Pytanie

Jak konfigurować obrazy?

Configuration as a Code

Pytanie

Jak konfigurować obrazy?

- Reprodukowalność
- Kontrola wersji
- Odpowiedzialność za dokonane zmiany
- Skalowalność

Configuration as a Code

Pytanie

Jak konfigurować obrazy?

- Reprodukowalność
- Kontrola wersji
- Odpowiedzialność za dokonane zmiany
- Skalowalność

Configuration as a Code to sposób przechowywania konfiguracji jako plik tekstowy "kod".

Dockerfile

Opisuje jak zbudować obraz. Najczęstsze polecenia:

- FROM określa *obraz podstawowy*, który będziemy rozszerzać.
- WORKDIR ustawia katalog roboczy *wewnątrz* kontenera
- COPY kopiuje plik między hostem, a obrazem
- RUN uruchamia polecenie
- ENV ustawia zmienną środowiskową
- EXPOSE informuje o używanych portach sieciowych
- USER ustawia UID użytkownika
- CMD konfiguruje domyślnie uruchamiane polecenie

`https://docs.docker.com/get-started/docker-concepts/building-images/writing-a-dockerfile/`
`https://docs.docker.com/reference/dockerfile/`

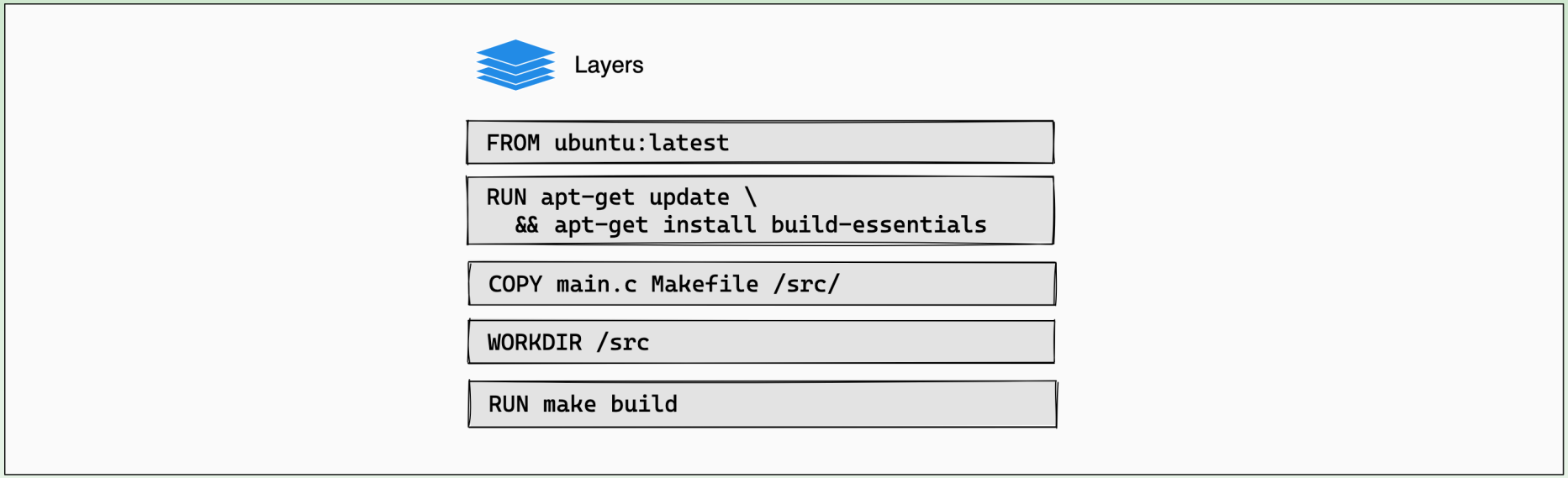

Źródło: https://docs.docker.com/build/cache/

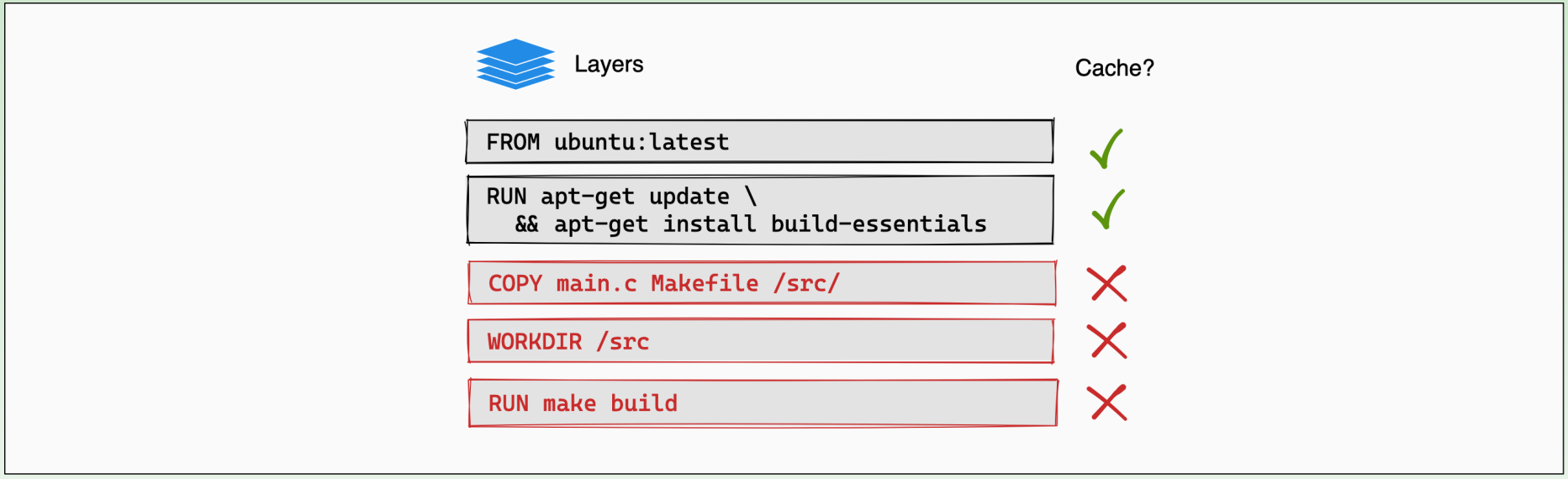

Źródło: `https://docs.docker.com/build/cache/`

Demonstracja 2

Główne elementy dockera

Obraz jaki jest, każdy widzi[1].

Kontener uruchomiona instancja obrazu.

Wolumen dysk, będący niezależny od obrazu/kontenera.

Sieć do której można podłączyć kontenery, tak by się ze sobą komunikowały.

Serwis to zbiór instancji współpracujących ze sobą, by dostarczyć funkcjonalność.

[1] A jak nie widzi, to się zgłosi.

Przechowywanie danych

Overlay Na niemodyfikowalny system plików z obrazu, nakładany się overlay, który po zamknięciu instancji jest usuwany.

tmpfs Podobnie jak overlay, ale efektywniejszy, bowiem nie sprawdza systemu plików z obrazu.

Wolumen Wirtualny dysk, zarządzany w pełni przez dockera. Można go podłączać do różnych kontenerów.

Katalog współdzielony wykorzystuje `mount --bind` by zobaczyć dysk hosta (nieprzenośne np. na Windowsa).

Inne jest wiele mniej popularnych backendów (np. rclone)

Sieć

`docker network` wrapuje interfejs SO w jeden generyczny, ułatwiający zarządzanie sieciami wirtualnymi.
Typy sieci:

- **bridge** wirtualna sieć, w której każdy może się komunikować z każdym. Może być podłączona do internetu bądź nie.
- **host** kontenery widzą urządzenia sieciowe hosta.
- **overlay** łączy dockery z wielu hostów w jedną sieć.
- **ipvlan** tworzy na hoście interfejsy VLAN z których korzysta kontener.
- **macvlan** post hosta ma wiele MAC adresów i sortuje pakiety między interfejsami wirtualnymi (a część z nich należy do kontenerów).
- **none** brak sieci.

`https://docs.docker.com/engine/network/`

Demonstracja 3

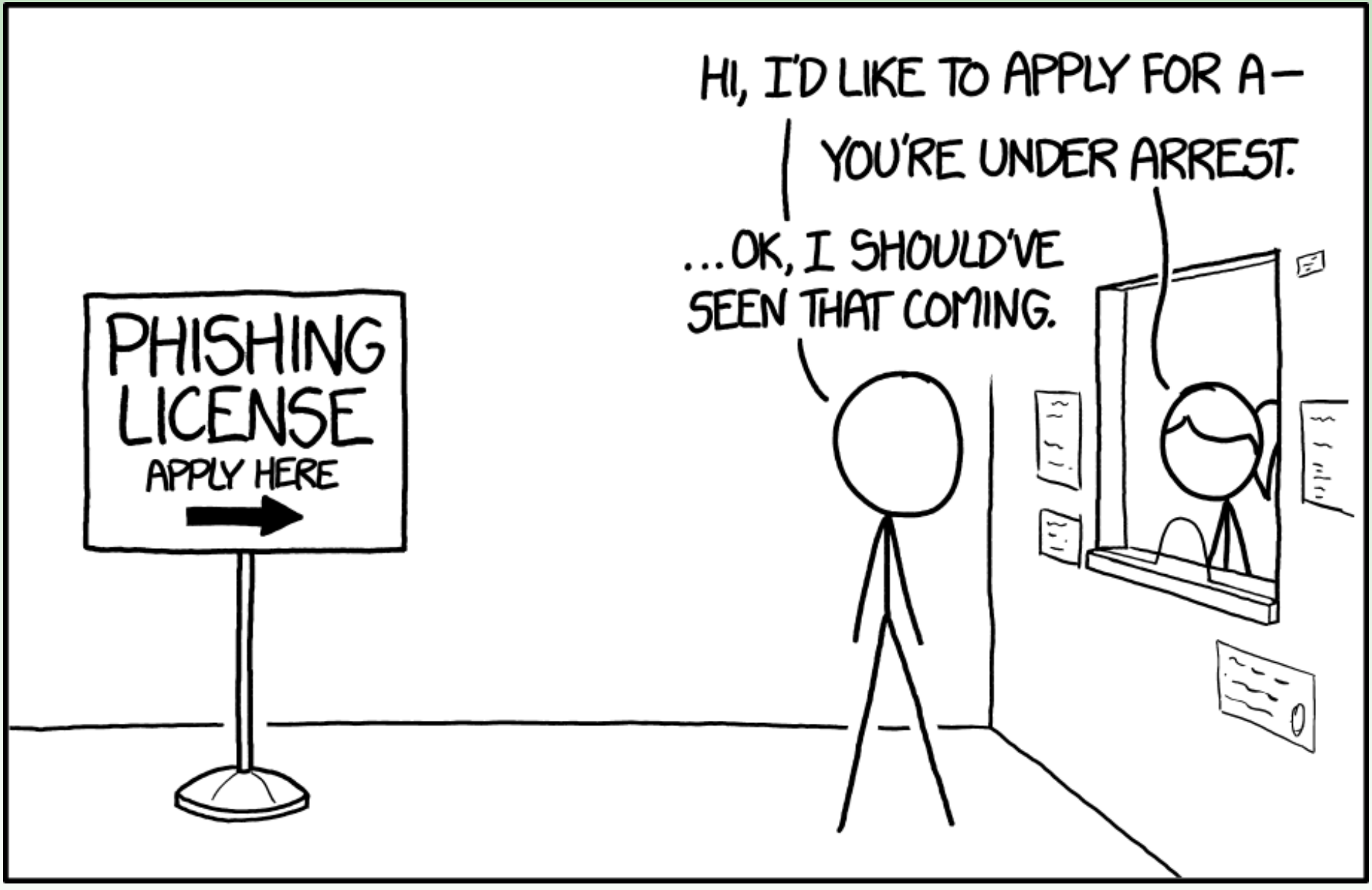

Źródło: https://xkcd.com/1694/

Licencje

Żeby nie było za prosto:

- Docker Engine na Linuka – Apache 2.0
- Części Docker Destop – GPL
- Części Docker Desktop – licencja płatna (dla dużych przedsiębiorstw)

Backendy dockera

- Linux namespaces + cgroups + capabilities (Linux)
- Virtual Machine Managers (MacOS)
- Apple Virtualization framework (MacOS)
- QEMU (na MacOS)
- LXC (Linux, Windows)
- Hyper-V (Windows)
- WSL 2 (Windows)

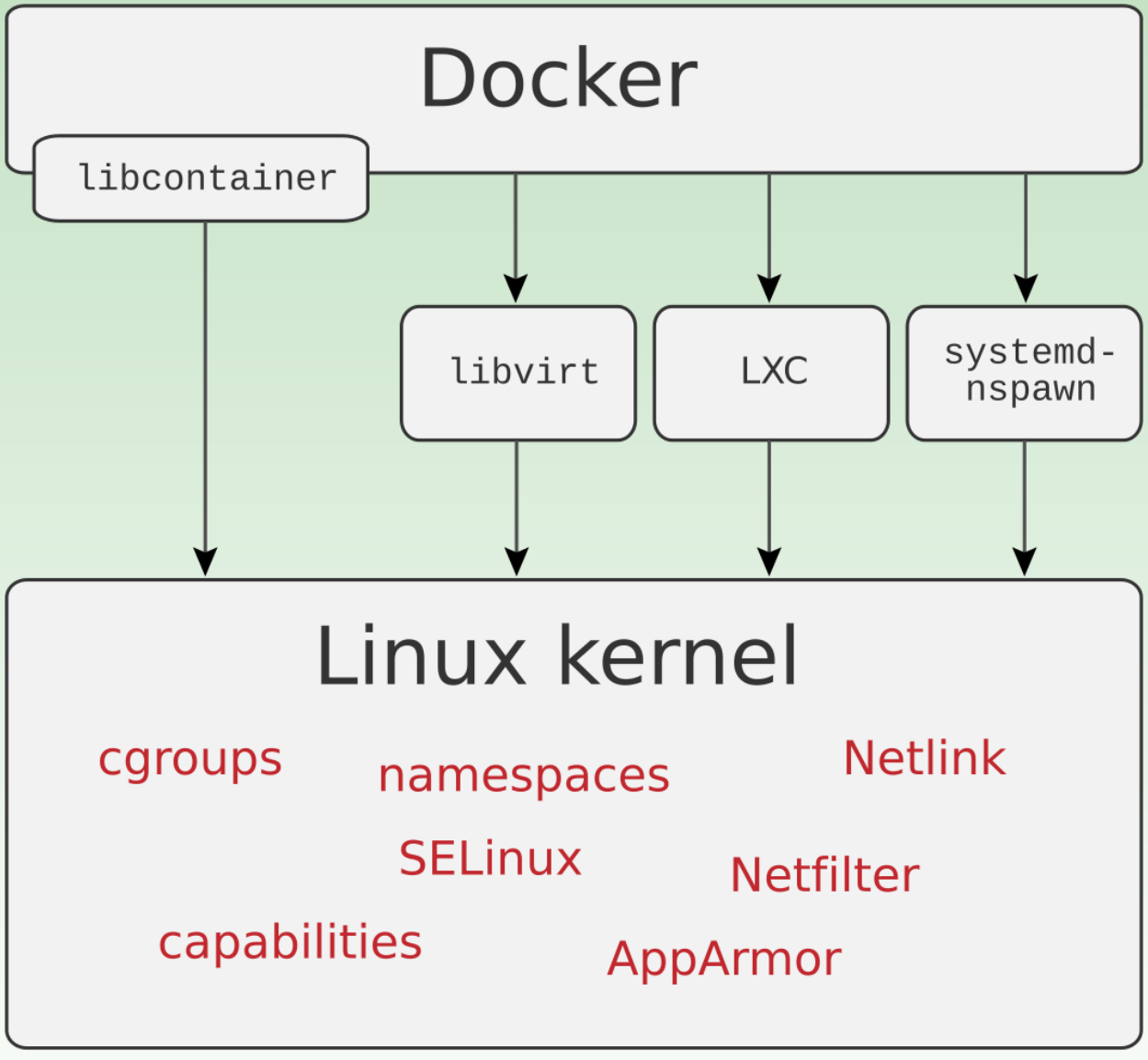

Źródło: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Docker-linux-interfaces.svg

Izolacja

Linux namespace

Pozwala podzielić system operacyjny na części, które nie widzą się wzajemnie.

Aktualne przestrzenie wspierane przez Linuksa:

- cgroup
- Inter Proces Communication
- Network
- Mount
- PID
- Time
- User
- Unix Time System (czyli nazwa hosta...)

`https://man.archlinux.org/man/namespaces.7.en`

Linux namespace

Automatycznie montowane w przestrzeni montażowej kontenera:

- /sys
- /proc/sys
- /proc/sysrq-trigger
- /proc/irq
- /proc/bus

cgrupy

Control Groups

Funkcjonalność jądra Linuksa, pozwalająca na monitorowanie, priorytetyzację i ograniczanie zużycia zasobów.

- Bazuje na hierarchiach procesów (wielu w `v1` pojedynczej w `v2`).
- Do hierarchii podłączone są kontrolery monitorujace zużycie zasobów.
- Dla każdej grupy w hierarchii można określić limit zasobów.
- Kontrolowane przy pomocy *sysfs* bądź `systemd`.

`https://docs.kernel.org/admin-guide/cgroup-v2.html`

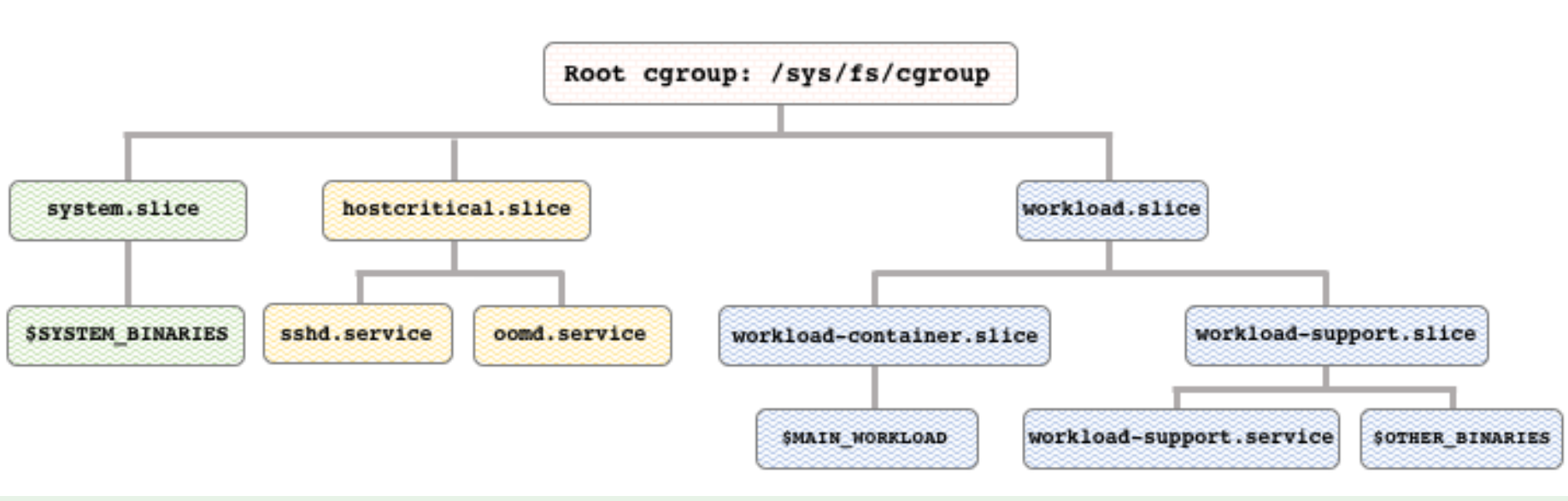

Źródło: https://facebookmicrosites.github.io/cgroup2/docs/assets/FbtaxHierarchyExternal.png

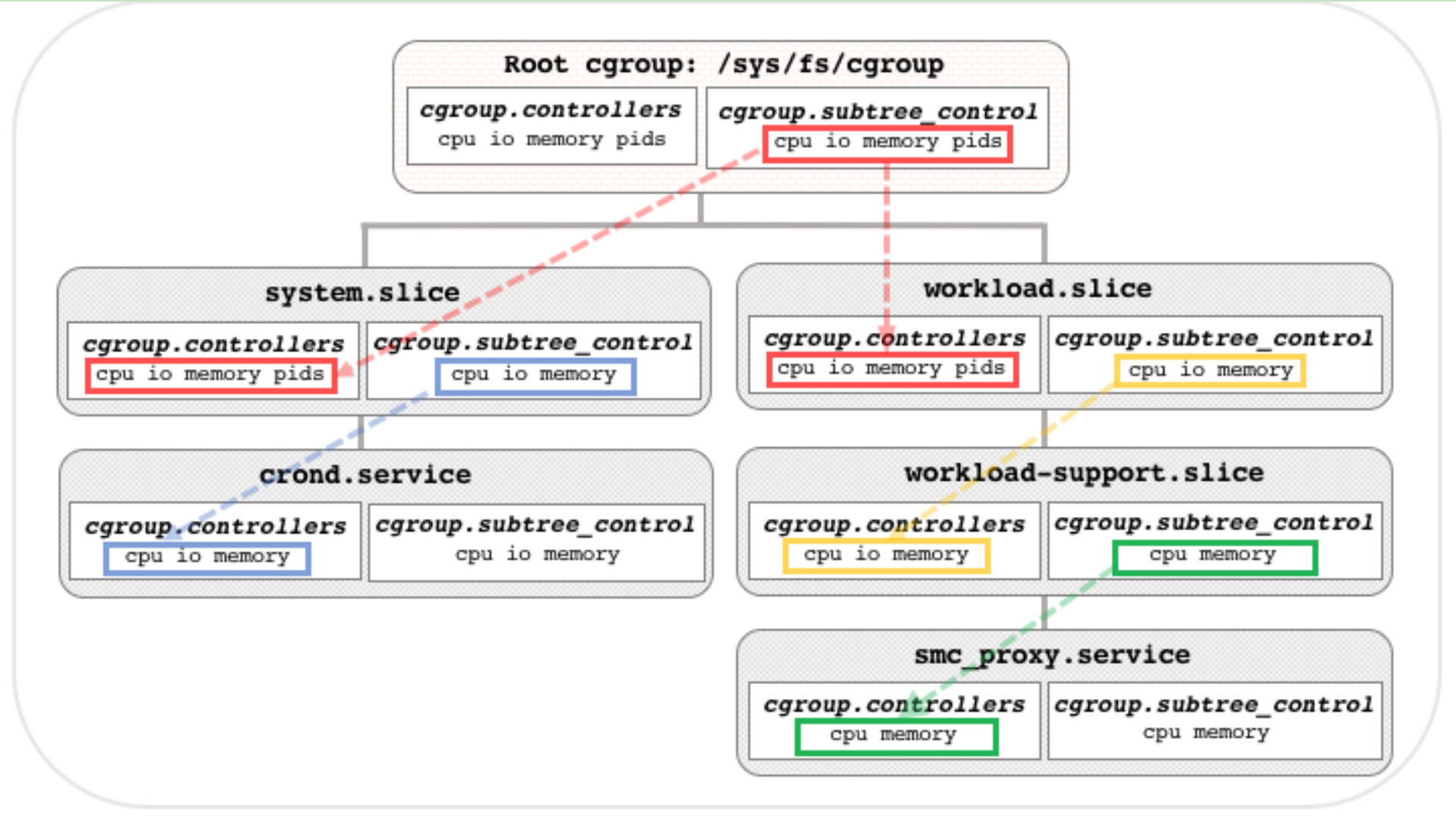

Źródło:
https://facebookmicrosites.github.io/cgroup2/docs/assets/hierarchyEXTERNAL.png

Kontrolery cgroup

- cpu
- cpuset
- memory
- io
- hugetlb
- freezer
- perf_event
- pids
- rdma

`https://man7.org/linux/man-pages/man7/cgroups.7.html`

Capabilities

System Linuksa, pozwalający przyznać procesowi część uprawnień root-a. Aktualnie z powodu ograniczeń implementacyjnych może być ich nie więcej niż 64.

Kilka ciekawych kategorii:

- CAP_BPF
- CAP_KILL
- CAP_NET_ADMIN
- CAP_NET_BIND_SERVICE
- CAP_NET_RAW
- CAP_PERFMON
- CAP_SYS_ADMIN

`https://man7.org/linux/man-pages/man7/capabilities.7.html`

Zmiana uprawnień kontenera

Pozbycie się uprawnień pozwalających na zmianę uid i gid:

```
docker run --cap-drop setuid --cap-drop setgid -ti rhel7 /bin/sh
```

Zdobycie wszystkich uprawnień poza sys-admin:

```
docker run --cap-add all --cap-drop sys-admin -ti rhel7 /bin/sh
```

Bezpieczeństwo

Uwaga

Pomimo przedstawionych mechanizmów, docker nie jest bezpieczny i można go wyeksploitować. Nie należy w nim uruchamiać niezaufanych programów.

Bezpieczeństwo

Uwaga

Pomimo przedstawionych mechanizmów, docker nie jest bezpieczny i można go wyeksploitować. Nie należy w nim uruchamiać niezaufanych programów.

Reklama

Docker nie zabezpiecza przed atakami bazującymi na HW: RowHammer, Spectre, Meltdow, RowPress...
Osoby chcące się dowiedzieć czemu, zapraszam na Architektury Komputerów :)

Bezpieczeństwo

Uwaga

Pomimo przedstawionych mechanizmów, docker nie jest bezpieczny i można go wyeksploitować. Nie należy w nim uruchamiać niezaufanych programów.

Reklama

Docker nie zabezpiecza przed atakami bazującymi na HW: RowHammer, Spectre, Meltdow, RowPress...
Osoby chcące się dowiedzieć czemu, zapraszam na Architektury Komputerów :)

Temat bezpieczeństwa dockerów jest bardzo szeroki i nie będziemy w niego dogłębnie wnikali. Raczej zajmiemy się tym jak docker działa i jak go używać.

Alternatywy dla Dockera

- Podman
- Buildah
- Maszyny wirtualne
- LXC
- Linuks namespaces / capabilities